

[1] "...ענינו של עמלק הוא מה שתופס, נגד דעת הנהדות, פירודים במציאות. אף שמודה במציאות של הקדושה, תפיסתו היא שיש הבדלה בין החול והקודש, והינם מפורדים זה מזה. ואין הנכון כד, המציאות היא אחידה, יחד - הקודש והחול - הכל קדושה אחת היא. ועל הבלטת היסוד הזה בבחירת וסגולת היהדות, אמרו חז"ל 'חייב לבסומי עד דלא ידעי', שעם הממת השכל השולט תתגלה פנימיות הסגולה הנהדותית שפולה אומרת 'אחד', אין פירודים, 'ד' אחד ושמו אחד' (זכריה יד, ט)"

(הרב שלום נתן רענן, בשמן רענן, א; קעג)

[2] " 'תשועתם הייתה לנצח, ותקנתם בקל דור ודור'. כי התשועה בפורים היה לדורות עולם. כמו שהגזרה היה להשמיד כל היהודים. ממילא גם הנס היה לכל הדורות. והרי קיום כל זרע ישראל הכל על-ידי נס הזה... והקב"ה עשה זה הנס בלי זכות ישראל. רק מצד שאנחנו עמו וחוסים בו תמיד, לכן עליו להושיע לנו בעת צרה... ונראה שלכך תקנו לבסום עד דלא ידע כו' להראות שאין היום טוב מצד זכות ישראל. ולכן נקרא 'פורים על שם הפור' (אסתר ט, כו) כי הגורל הוא סימן שכך היה ראוי מכל צדדי הטבע ותגבורת כח הסטרא-אחרא על-ידי עוונותינו, ורק בחסדו השם יתברך הצילנו... ואיתא כי פורים כמו יום הכיפורים, וביום הכיפורים באין למעלה מהטבע על-ידי ביטול הגוף, אכילה ושתיה, ו'ענינתם', על ידי זה באים לעלמא דחרות ויש בו סליחת עוונות. כמו כן בפורים על-ידי משתה ושמחה יכולין לבוא גם-כן לזה בעזר עליון שלא מצד מעשינו" (שפת אמת, לפורים, תרל"ה)

[3] "איתא במדרש 'כל המועדות עתידין להתבטל חוץ מימי הפורים, ויש אומרים גם יום הכיפורים'.¹ ולבאר הענין, דאיתא גדולה הסרת טבעת ממ"ח נביאים שעמדו לבני ישראל כו'. וכן איתא 'כולם לא פחתו ולא הותירו על מה שכתוב בתורה חוץ ממקרא מגילה'.² ומה 'לא פחתו', דמשמע שזה היה במקרא מגילה גם-כן? אך הוא שנאמר 'אשר לא כדת', כי חס-ושלום על-פי התורה היו חייבים בקלה, שנגזרה הגזרה גם למעלה, וזהו פירוש 'הסרת טבעת', שכל הסדר והצורה ניטל מבני ישראל בשביל החטאים. אף על פי כן בני ישראל יש להם דבקות בעצם בהקב"ה. כמו שכתוב 'חלק ד' עמו' (דברים לב, ט). וזו הישועה היה למעלה מסדר והנהגה של התורה. וכן איתא גם ביום הכיפורים 'אם יהיו חטאיכם פשנים' (ישעיהו א, יח), פירשו חז"ל אפילו סדורות ובאות כשנים הללו שהם סדורות מששת

¹ "שפך המועדים יהיו בטליו, וימי הפורים לא יהיו נבטליו לעולם. שניאמר: 'וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם' (אסתר ט, כח). אף ימי הכפורים אינן בטליו לעולם, שניאמר: 'והיתה זאת לכם לחקת עולם' (ויקרא טז, לד)... " (מדרש משלי, ט)

² "אמר רבי אבא בר כהנא: גדולה הסרת הטבעת יותר מארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות שנתנבאו להם לישראל, שארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות שנתנבאו להם לישראל, לא החזירים למוטב, ואלו הסרת טבעת החזירתו למוטב: תנו רבנן: ארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות שנתנבאו להם לישראל לא פחתו ולא הותירו על מה שכתוב בתורה חוץ ממקרא מגילה..." (מגילה יד ע"א)

ימי בראשית כשלג ילבינו³. אפילו קלקלו כל הסדר המסודר להם. וזה בא מלובן העליון, שמוחל עוונות עמו... והדעת בא ממח. והם בחינת מ"ח נביאים. אבל למעלה מהמוח אי-אפשר להשיג, כי הוא למעלה מן הדעת והבינה. לכן נקרא 'כתר', שזה עדות על המלך שאי-אפשר להשיג בזה. לכן בבחינת מח יש השגת הדעת. אבל הגלגולת מקיף למעלה מהמח, ואין שם השגה וציור ודמיון, ומשם באה הישועה בימי מרדכי ואסתר הגם שכל השערים ננעלו. ולכן עשה המן עץ גבוה חמשים אמה. וכל המועדות... הם בחינת הדעת... זהו שאמרו שפל המועדות בְּטָלִים. אבל פורים, שהישועה היה מבחינה זו שלמעלה מן הדעת - לא יתבטל. וזה באמת עדות 'כי חלק ד' עמו'. ולכן אפילו בְּאֵין להם מעשים כלל חֲפָץ בהם המלך, כמו שְׁפָתוֹב 'אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ' (אסתר ו, יא), ולא נתן שום טעם, רק שהוא חֲפָץ המלך. כמו שְׁפָתוֹב 'אִם חָפֵץ בָּנוּ ד' (במדבר יד, ח). ולכן חייבין לבסומי בפוריא עד דלא ידע, כנ"ל" (שפת אמת, לפורים, תרס"א)

[4] "...יהיו לנו ימי הפורים הבאים עלינו לטובה... בכל תפיסתם הכוללת... לְגַמִּים שתפרוץ אצלנו ממחבואה היהודי התודעה הפנימית שלנו, התודעה הבאה מתוך מִצְפּוֹנָה (= מחבואה) של הנשמה החבויה בכל נפש מישראל בְּקִרְבָּה פנימה, החסינה יותר מכל עזותן של ההעזות היותר חצופות, הבאות מתוך הגאונה הנבובה של הידיעות המטעות שהן מסבבות אותנו. נערטל את עצמנו פעם מכל אלה הידיעות אשר גם בהיותנו מדברים על דבר עֲנִינֵינוּ הכלליים... גם אז יאפילו עלינו הידיעות המטעות את האור הבהיר, גם אז אנחנו חושבים בְּחוּבָנוּ על דְּבַר נצחונות פעוטים של כְּתָה כלפי כְּתָה, של מפלגה כלפי מפלגה, גם אז אנו מְנוֹנְעִים בעקשנות לקחת את הטפל ולזרוק את העיקר, לְדַבֵּר רק על דְּבַר קְנִינִים פרטיים, מפעלים של זְעִיר שָׁם וְזְעִיר שָׁם, של צו לְצו וְקו לְקו⁴, ואנו שוכחים את סוד הגבורה והתפארת העליונה המעטרת אותנו, החבויה בְּתוֹכֵינוּ נשמתנו, התובעת ממנו את עלבונה והמרעישה את כל יסודי עולם כדי להחיש את גאולתנו השְׁלָמָה, אשר רק על ידה יִרְאוּ כל אפסי ארץ ישועת אלקינו..." (הראי"ה קוק, מאמרי הראיה, עמ' 162)

³ "משנה: מנין שקושרין לשון של זהורית בראש שעיר המשתלח? שניאמר 'אם יהיו חטאיכם בשנים' וגו': גמרא: 'בשנים', בשני מיבעי ליה? אמר רב זצחוק, אמר הקדוש-ברוך-הוא לְיִשְׂרָאֵל: 'אם יהיו חטאיכם בשנים' הללו, שסדורות ובאות משש ימי בראשית ועד עכשיו - 'בשגל ילבינו'..." (שבת פט ע"ב)

⁴ "והנה להם דבר ד' צו לְצו וְקו לְקו וְקו לְקו, זעיר שם זעיר שם..." (ישעיהו כח, יג) "צו' הוא שם, כמו 'מצנה'... ורוצה בו באומרו 'צו' - מצנה קטנה, אמר כי הם כמו הנערים, ולנערים יצוה אדם אותם מעט מעט וילמדם כדי שיקבלו, כי אין להם לב לקבל אלא דברים מעטים. וכן פירוש 'קו לְקו', והקו הוא קו הבנן, והבנאי מְסָה אותו עד שיעשה אותו טור אחד, ואחר כך יסלקהו וְיִטְהוּ לעשות טור אחר, וכן יעשה מעט מעט עד שישלים הקיר, וכן הוא הלימוד וההרגל לנערים, וכן צריך שילמד הנביא לַעֲמֵם הזה כי הם מעטי הבינה, ועוד - כי הם נְלָאִים לשמוע דְּבַר ד' בְּעִבּוֹר שְׂאֵנִים חפצים בו, ואחר שאמר 'צו לְצו וְקו לְקו' וְכִפְלֵם לְחִזְקָה עֵנֵנוּ, ואמר 'זעיר שם זעיר שם', כלומר: לאמר להם מעט בְּדַבֵּר זה ומעט בְּדַבֵּר זה, ואף על פי כן כן אינם מקבלים" (רד"ק לישעיהו כח, י)